

VADOVĖLIO AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ STUDENTAMS „VAIKO IR PAAUGLIO PSICHOLOGIJA“ ANOTACIJA

Visvaldas Legkauskas

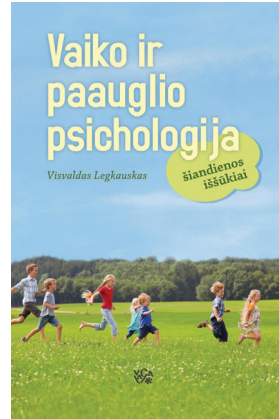
Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva

Šio vadovėlio idėja gimė prieš kelerius metus, pradėjus dėstyti to paties pavadinimo kursą Vytauto Didžiojo universiteto Mokyklinės psichologijos programos magistrantams. Bendravimo su mokyklose dirbančiais psichologais, mokytojais ir tėvais patirtis rodė, kad tradicinių raidos psichologijos temų studijos aplenkia daugelį būsimiesiems mokyklų psichologams aktualių klausimų, su kuriais teks susidurti praktiniame darbe. Tėvai, mokytojai ir moksleiviai ateina pas mokykloje dirbantį psichologą su konkrečiomis problemomis. Psichologas siekia padėti rasti tinkamus problemų sprendimo būdus, kuriuos būtų galima sėkmingai praktiškai pritaikyti ir įgyvendinti.

Taigi šiame vadovėlyje stengiamasi apimti tuos iššūkius, su kuriais susiduria kiekvienas tėvas ir mama. Visi nori, kad jų vaikai augtų laimingi, tačiau vien meilės tam neužtenka – norėdami užtikrinti sklandžią vaiko raidą, tėvai, mokytojai, psichologai turi turėti ir tam tikrų būtinų žinių, kaip tai padaryti, kad galėtų išspręsti sunkesnes auklėjime pasitaikančias situacijas.

Besikeičiančiame pasaulyje vaikus auginančios šeimos ir juos ugdančios mokytojai nuolat susiduria su vis naujais galvosūkiu, kuriems įveikti dešimtmečiais kauptų žinių ir patyrimo ne visuomet pakanka. Nors kai kurios vaiko ir paauglio psichologijos temos (pvz., santykiai su tėvais paauglystėje) yra senos kaip pasaulis, prieš penkiasdešimt metų tėvams nereikėjo sukti galvos, kaip vaiką atitraukti nuo televizoriaus, prieš dvidešimt penkerius metus – nuo kompiuterio, nedaug kas susirūpindavo gabių vaikų ugdymu ar patyčiomis.

Natūraliai išskylančių šiuolaikinių raidos ir auklėjimo temų įvairovė leidžia šiame vadovėlyje nedubliuoti tradicinių raidos vadovėlių tematikos,

o vietoje to imtis tų temų, kurių aktualumas išryškėjo per pastaruosius du dešimtmečius. Greiti visuomenės pokyčiai reikalauja naujų žinių ir sprendimų. Būtent todėl šiame vadovėlyje apibendrinti patys naujausi per pastaruosius 5–7 metus sukaupiti mokslinių tyrimų duomenys. Jų rezultatai pateikiami per taikomąją prizmę, kad skaitytojas – nesvarbu, ar tai būtų psichologijos studentas, ar žingeidi mama – galėtų lengvai peržengti „teorijos-praktikos“ barjerą ir pasinaudoti vadovėlyje pateikiamomis žiniomis konkrečiai praktinei situacijai išspręsti.

Nors ši knyga skirta pirmiausia psichologijos studentams, tačiau ji parašyta lengvesniu, „technine“ kalba ir specifiniais terminais neperkrautu stiliumi. Tuo siekiama dvejų tikslų. Viena vertus, vadovėlį skaitantiems psichologijos studentams neberekės vargti bandant išversti psichologijos mokslo žinias į „žmonių kalbą“. Kita vertus, taip siekiama didesnio knygos prieinamumo visiems tiems, kurie domisi psichologijos sukauptomis žiniomis apie vaikus ir paauglius. Raidos psichologijos žinios gali ir turi būti pateikiamos taip, kad visi tie, kuriems rūpi vaikų ir paauglių gerovė (tėvai, mokytojai, gydytojai, policininkai, socialiniai darbuotojai, net politikai), galėtų savarankiškai jomis pasinaudoti.

Child and Adolescent Psychology Textbook Annotation

This textbook was developed for a graduate course bearing the same title. In contrast to mainstream development psychology textbooks, which focus on core concepts, theories, and studies, this textbook focuses on the challenges faced by today's psychologists, educators, and social workers working with children and adolescents. The textbook consists of 19 chapters covering the key issues affecting virtually every family in one way or another. The issues covered in the textbook include, among others, development of self-regulation, TV and computer use, development of consumer habits in childhood, preparation for school, promotion of learning motivation, youth employment, development of identity in adolescence. Selection of the topics was based on feedback from school psychology practitioners, hence the textbook covers those issues which parents and educators most often perceive as challenges requiring professional advice of psychologists. The material is presented in accessible manner so that the book could serve not only as a textbook for psychology students, but also as a source of ideas and practical advice for parents wishing to gain better understanding of their children.